

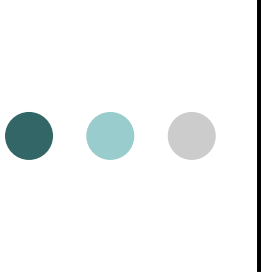
Hypotesetest

Hypoteser

H_0 : Nul-hypotesen er en formodning, der skal testes

H_1 : Den alternative hypotese dækker alternativet til H_0

Bemærk: Hypotesen kan enten **afvises** eller **ikke afvises** – den accepteres aldrig.

Hypotesetest

Eksempler på hypoteser

Middelhøjde af mænd er 1.80
cm:

$$H_0 : \mu = 180$$

$$H_1 : \mu \neq 180$$

Middelalderen hvor folk flytter
hjemmefra er større end
18 år:

$$H_0 : \mu \geq 18$$

$$H_1 : \mu < 18$$

Mælk koster i middel 2 kr mere
i 7-11 end i Brugsen:

$$H_0 : \mu_{7-11} - \mu_b = 2$$

$$H_1 : \mu_{7-11} - \mu_b \neq 2$$

Hypotesetest

En-sidet og to-sidet test

En-sidet test:

$$H_0 : \theta \geq \theta_0$$

$$H_0 : \theta \leq \theta_0$$

$$H_1 : \theta < \theta_0$$

$$H_1 : \theta > \theta_0$$

To-sidet test:

$$H_0 : \theta = \theta_0$$

$$H_1 : \theta \neq \theta_0$$

Hypotesetesters Teststørrelser

Teststørrelse: en stikprøvefunktion θ , der fortæller om en hypotese kan afvises eller ej

Kritisk område: hvis θ ligger i det kritiske område afvises hypotesen

Kritiske værdier: grænserne til det kritiske område

Hypotesetest

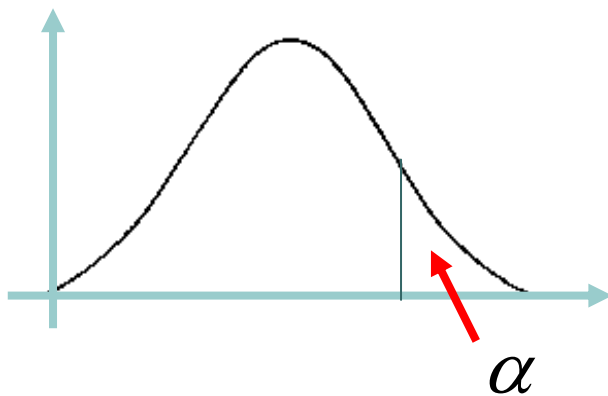
Type I og type II fejl

Type I fejl: H_0 afvises, men er sand.

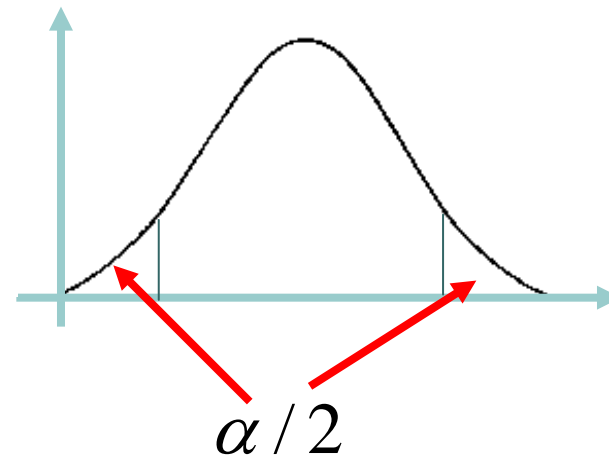
Type II fejl: H_0 afvises ikke, men er falsk.

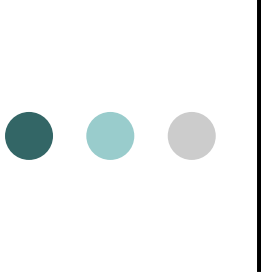
Signifikansniveau: α er sandsynligheden for en type I fejl

En-sidet test

To-sidet test

Test for middelværdi Varians kendt (to-sidet)

Hypotese:

$$H_0 : \mu = \mu_0$$

$$H_1 : \mu \neq \mu_0$$

Signifikansniveau:

$$P\left(-z_{\alpha/2} < \frac{\bar{X} - \mu_0}{\sigma / \sqrt{n}} < z_{\alpha/2}\right) = 1 - \alpha$$

Teststørrelse:

$$z = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\sigma / \sqrt{n}}$$

Kritiske værdier:

$$-z_{\alpha/2}, z_{\alpha/2}$$

Resultat: Afvis H_0 hvis z ikke ligger mellem de kritiske værdier

Test for middelværdi Varians kendt

Opgave: Anders mener, at en flyrejse til Paris gennemsnitligt koster 5000 kr. Han finder gennemsnitprisen på 10 rejser til at være 4850 kr.

1. Opstil Anders hypotese.
2. Hvis vi antager at standard afvigelsen på flyrejser er 100 kr, er Anders hypotese rimelig ved et signifikansniveau på 0.05?

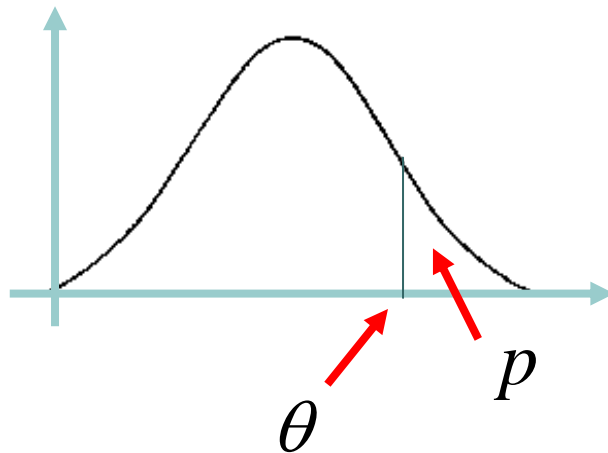
Hypotesetest

P-værdi

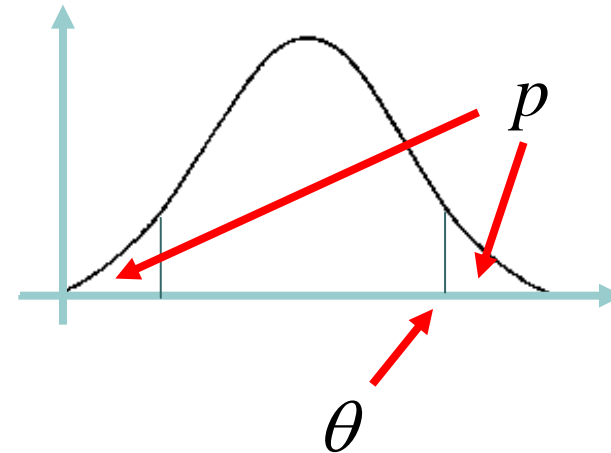
P-værdien er sandsynligheden for at observere noget der er mere ekstremt end det observerede under H_0

En hypotese afvises, hvis $p < \alpha$

En-sidet test

To-sidet test

Test for middelværdi Varians kendt

Opgave (fortsat): Anders mener, at en flyrejse til Paris gennemsnitligt koster 5000 kr. Han finder gennemsnitprisen på 10 rejser til at være 4850 kr.

3. Beregn p-værdien og sammenlign med signifikansniveauet (standard afvigelsen er stadig antaget til 100 kr).

Hypotesetest og konfidensintervaller

Sammenhæng med konfidensinterval:

$$-z_{\alpha/2} < \frac{\bar{x} - \mu_0}{\sigma / \sqrt{n}} < z_{\alpha/2}$$

$$\bar{x} - z_{\alpha/2} \frac{\sigma}{\sqrt{n}} < \mu_0 < \bar{x} + z_{\alpha/2} \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$$

Dvs., H_0 hypotesen $\mu = \mu_0$ afvises hvis og kun hvis μ_0 ligger i konfidensintervallet

Test for middelværdi Varians kendt (en-sidet)

Hypotese:

$$H_0 : \mu \geq \mu_0$$

$$H_1 : \mu < \mu_0$$

Signifikansniveau:

$$P\left(-z_\alpha < \frac{\bar{X} - \mu_0}{\sigma / \sqrt{n}}\right) = 1 - \alpha$$

Teststørrelse:

$$z = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\sigma / \sqrt{n}}$$

Kritisk værdi:

$$-z_\alpha$$

Resultat: Afvis H_0 hvis z ikke ligger over den kritiske værdi

Test for middelværdi Varians ukendt (to-sidet)

Hypotese:

$$H_0 : \mu = \mu_0$$

$$H_1 : \mu \neq \mu_0$$

Signifikansniveau:

$$P\left(-t_{\alpha/2, n-1} < \frac{\bar{X} - \mu_0}{s / \sqrt{n}} < t_{\alpha/2, n-1}\right) = 1 - \alpha$$

Teststørrelse:

$$t = \frac{\bar{x} - \mu_0}{s / \sqrt{n}}$$

Kritiske værdier:

$$-t_{\alpha/2, n-1}, t_{\alpha/2, n-1}$$

Resultat: Afvis H_0 hvis z ikke ligger mellem de kritiske værdier

Hypotesetest

Et par bemærkninger

Tests findes i en to-sidet og to et-sidede versioner med kun få ændringer:

- Hypotese: $<$, $=$, eller $>$
- Kritiske værdier: øvre, nedre – brug α
eller begge – brug $\alpha / 2$

Man kan afvise dem på tre **ækvivalente** måder:

- Ligger teststørrelsen udenfor de kritiske værdier?
- p-værdi
- Konfidensinterval (kun to-sidet)